

40 NEVEVIJEVIH HADISA

SA DODATKOM OD IBN REDŽEBA

Drugo izdanje

40 NEVEVIJEVIH HADISA

SA DODATKOM OD
IBN REDŽEBA EL-HANBELIJA

AUTORI
Imam Jahja ibn Šeref En-Nevevi
Imam Ibn Redžeb el-Hanbeli

PRIJEVOD
Ibrahim Muratović
Redžo Muratović

ŠERIJATSKA RECENZIJA
Jasmin Durić, prof.

DTP
U.G. Prijatelj "Živinice"

IZDAVAČ
U.G. Prijatelj "Živinice"

TIRAŽ
1000 kom

PRATITE NAS PUTEM NAŠE STRANICE
www.facebook.com/prijateljzivinice

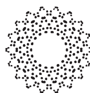

40 NEVEVIJEVIH HADISA

SA DODATKOM OD IBN REDŽEBA EL-HANBELIJA

Drugo izdanje

Biografija imama Nevevija

IME

Njegovo puno ime je Jahja ibn Šeref ibn Murri ibn Hasan ibn Husejn ibn Muhammed ibn Džumua ibn Hizam.

NADIMAK

Nadimak mu je Ebu Zekerijja (a nije imao sina Zekerijjaa, jer se nije ženio). Bio je jedan od učenjaka neženja. Dobio je nadimak i Muhjiddin (oživljavač vjere), ali je prezirao ovaj nadimak i vjerodostojno se prenosi da je rekao: "Neću halaliti onome ko me bude nazivao Muhjiddinom".

PORIJEKLO

Imam Nevevi je porijeklom Hizamija, vezano za njegovog pretka Hizama. Neki En-Nevevijevi preci tvrdili su da ovo porijeklo vodi od oca, časnog ashaba Hakima b. Hizama, radijallahu anhu. En-Nevevi kaže: "To je greška." Rodio se u mjestu Neva (u podnožju Golanske visoravni), a boravio je u Damasku. Bio je šafijske pravne škole.

ROĐENJE

Rođen je u drugoj trećini mjeseca muharrema, a neki su rekli u prvoj trećini 631. h.g., u Nevi, zemlji Horana, administrativnom području Damaska.

ODGOJ I EDUKACIJA

Njegov otac vodio je računa o njegovom odgoju, tako da ga je odmalena podsticao na stjecanje znanja. Naučio je napamet Kur'an prije punoljetstva, a kada okruženje u Nevi nije moglo zadovoljiti njegove naučne amibicije, otac ga je 649. h.g. odveo u Damask. Tada je imao devetnaest godina. Smjestio se u rejhanijskoj medresi i u njoj se prehranjivao. Od tog trenutka počelo je njegovo putovanje s ciljem traženja znanja. U tom periodu gotovo da nikada nije spavao niti se odmarao, odnosno nauci je posvetio sve svoje vrijeme, pa mu je nauka dala dio sebe. U toku jedne godine naučio je napamet knjigu Ebu Ishaka eš-Širazija "Et-Tenbih fi furusi Eš-Šafiijjeti", za čije mu je učenje trebalo oko četiri i po mjeseca, te četvrtinu propisa o ibadetu iz knjige "El-Muhezzeb fil-furu", u ostatku te godine. Svakog dana čitao je dvanaest lekcija sa komentarima i opaskama: dvije lekcije iz "El-Vesita; a jednu iz "El-Muhezzeba", a zatim iz "El-Džem'u bejnes-Sahihajn", "Sahihu Muslima", "El-Lume'a" od Ibn Džinnija, "Islahul-mentika", "Et-Tasrifa", "Usulul-fikha", "Esmaur-ridžala" i "Usulid-dina; istovremeno ih komentirajući, pojašnjavajuči određene termine (izraze) i sva problematična pitanja te precizirajuči jezičko značenje i manje jasne misli. Uzvišeni Allah dao je blagoslov u njegovom vremenu podarivši da njegovo stjecanje znanja bude zapisano, a njegovo pisanje znanja istovremeno je bilo i njegovo stjecanje.

NJEGOV MORAL I OSOBINE

Učenjaci koji su pisali njegovu biografiju složili su se da je bio predvodnik u skromnosti, uzor u bogobojaznosti i dokaz u naređivanju dobra i odvraćanju od zla, te savjetovanju vladara.

POSVEĆENOST EDUKACIJI

Podučavao je u šafijskim školama "El-Ikbalijje", "El-Felekijje" i "Er-Ruknijje" mijenjajući Ahmeda b. Hallikana (umro 681. h.g.) i to u prvom periodu. Poslije smrti Ebu Šame Abdur-Rahmana b. Ismaila (umro 665. h.g.), preuzeo je predsjedavanje "Darul-hadisom el-ešrefijje" i na toj funkciji ostao je sve do svoje smrti 676. h.g.

NJEGOVA DJELA

Imam En-Nevevi, Allah mu se smilovao, napisao je djela iz više islamskih naučnih disciplina, a sva njegova djela karakteristična su po jasnoći i jednostavnosti izraza, te upotrebi primjerenih termina. Kada bi se nečemu posvetio, ne bi ostavio ni najmanju sitnicu, niti korist, a da je ne navede, a kada bi nešto navodio u sažetom obliku, prikazao bi to na zapanjujuće koncizan ali sadržajan način.

a) Djela iz hadisa i hadiskih nauka: "Komentar Muslimovog Sahiha", "El-ezkar" (Zikrovi), "El-Erbe'une En-Nevevijje", "El-Išarat ila bejanil-esmail-mubhemat", "Et-Takrib", "Iršadu Tullabil-hakaiki ila ma'rifeti suneni hajril-halaiki', Komentar El-Buharijevog Sahiha", "Komentar Sunena Ebu Davuda", "Rijadus-salihin min kelami sejjidil-murselin" (prevedeno kod nas pod nazivom 'Radost pogleda').

b) U fikhu: "Revdatut-talibin ve umdetul-muftin", "El-Medžmu'u" (Komentar El-Muhezzeba).

NJEGOVA AKIDA

Imam Nevevi bio je pod utjecajem eš'arija, pa je stoga neophodno ukazati na činjenicu da je u "Komentaru Sahihu Muslima" često tumačio hadise koji govore o Allahovim svojstvima. Za to postoje mnogi razlozi, kao naprimjer:

1. Bio je pod utjecajem mišljenja kadije Ijada i El-Mazirija i drugih koji su, također, tumačili "Sahihu Muslim" prije njega, a bili su eš'arije.

2. Imam En-Nevevi istovremeno je i zapisivao znanje koje je stjecao, a zapisano je, također, sakupljao, tako da se nije u potpunosti posvetio recenziji i profiliranju. Ali, i pored toga, nije bio okorjeli eš'arija, već im se suprotstavljao u nekoliko pitanja. Međutim, u svojim mišljenjima koja je zastupao, vezano za ovo poglavlje, nije odredio jasna pravila, već je kod njega još bilo dvoumljenja i nesigurnosti.

On je jedan od onih koje je šejhul-islam Ibn Tejmijje u svome djelu "Šerhu hadisin-nuzul" (str. 118) spomenuo sljedećim riječima: "Grupacija iz zadnjih generacija učenjaka često je u svome govoru

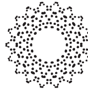
imala jednu vrstu greške zbog mnoštva sumnji koje su dolazile od novotara. Zato pojedini učenjaci, u mnogim djelima iz usulifikha, akaida (islamskog vjerovanja), fikha (islamskog prava), zuhda (skromnosti), hadisa, pojašnjavajući neki veliki temelj vjere, navode više predaja i različitih mišljenja nekih ljudi, a ne navode govor koji je Allah objavio Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a osnovni razlog ovakvog postupanja jeste njihovo nepoznavanje Allahovog govora, a ne prezir prema onome čemu je pozivao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem."

3. Imam En-Nevevi usredotočio se na izučavanje hadisa i fikha, a nije podrobno istraživao tematiku Allahovih imena i svojstava, te je zato i prihvatio mišljenja svojih prethodnika, koje smo spomenuli, a isto tako bio je i pod velikim utjecajem svojih sunarodnjaka te raširenog eš'arizma u svome dobu.

NJEGOVA SMRT

Nakon što je u Damasku proveo dvadeset i osam godina, otputovao je u Kuds, a zatim se vratio u rodni grad Neva. Bolest ga je zadesila u kući njegovog oca i tu je preselio svome Gospodaru 24. redžeba 676. h.g. Ukopan je u svom rodnom gradu, neka mu se Allah smiluje i neka ga nagradi najboljom nagradom za znanje i za sve one koji su ga od njega stjecali, i neka ga Allah uvede u najviši firdevs.

Biografija je preuzeta iz djela "Radost pogleda 1. dio (Komentar Rijadus-Salihina)", izdavač Udruženje "Orijent".

Djela su prema namjerama

عَنْ أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ أَبِي حَفْصٍ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ:
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:

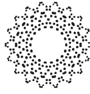
"إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ."

رَوَاهُ إِمَامَا الْمُحَدِّثِينَ أَبُو عَبْدِ اللهِ مُحَمَّدُ بنُ إِسْمَاعِيل بن إِبْرَاهِيم بن الْمُغِيرَة بن بَرْدِزبَه الْبُخَارِيُّ الْجُعْفِيُّ (رقم:١)، وَأَبُو الْحُسَيْنِ مُسْلِمٌ بنُ الْحَجَّاج بن مُسْلِم الْقُشَيْرِيُّ النَّيْسَابُورِيُّ (رقم:١٩٠٧) فِي «صَحِيحَيْهِمَا» اللذَينِ هُمَا أَصَحُّ الْكُتُبِ الْمُصَنَّفَةِ.

Od vođe pravovjernih, Ebu Hafsa, Omera bin el-Hattaba, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da govori: "Doista su djela prema namjerama i svakom čovjeku pripada ono što je naumio. Onaj čija hidžra bude radi Allaha i njegovog Poslanika, njegova hidžra je Allahu i Njegovom Poslaniku. A onaj čija hidžra bude radi imetka da ga stekne ili žene da je oženi, njegova hidžra je radi onoga zbog čega je učinio."“

Hadis bilježe Buharija (1) i Muslim (1907).

Stepeni imana (Džibrilov hadis)

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رضي الله عنه أَيْضًا قَالَ:

«بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ، إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ، شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ، لَا يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ، وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ. حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ. فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ، وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ، وَقَالَ يَا مُحَمَّدُ، أَخْبِرْنِي عَنْ الْإِسْلَامِ. فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إلَهَ إلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إنْ اسْتَطَعْتَ إلَيْهِ سَبِيلًا. قَالَ: صَدَقْتَ، فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ! قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ الْإِيمَانِ. قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاَللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ، وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ. قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ الْإِحْسَانِ. قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ السَّاعَةِ. قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنْ السَّائِلِ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا؟ قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأَمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ. ثُمَّ انْطَلَقَ، فَلَبِثْنَا مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ: يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مَنْ السَّائِلُ؟. قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٨].

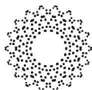
Od Omera bin el-Hattaba, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Dok smo jednog dana sjedili kod Allahovog Poslanika ﷺ, iznenada je došao čovjek veoma bijele odjeće i izrazito crne kose, na kojem se nisu vidjeli tragovi putovanja, niti ga je iko od nas poznavao. Čovjek sjede kod Allahovog Poslanika ﷺ, prislonivši svoja koljena do njegovih, stavi svoje dlanove na njegova stegna i upita: ”O Muhammede, obavijesti me o islamu?” Poslanik ﷺ odgovori: “Islam je da svjedočiš da nema istinskog božanstva dostojnog obožavanja osim Allaha i da je Muhammed Allahov poslanik, da uspostavljaš namaz, da izdvajaš zekat, da postiš ramazan i da obaviš hadždž ako si to u mogućnosti da učiniš.”. Čovjek reče: “Istinu si kazao.” Začudismo se ovom čovjeku, pita i potvrđuje istinitost njegovog odgovora. Čovjek ponovo upita: “Obavijesti me o imanu?” Poslanik reče: “Da vjeruješ u Allaha, Njegove meleke, Njegove knjige, Njegove Poslanike, Sudnji dan i da vjeruješ u odredbu (kader), dobru i lošu.” Čovjek reče: “Istinu si kazao.” Zatim ponovo upita: “Obavijesti me o ihsanu?” Poslanik reče: “Da obožavaš Allaha kao da ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš On tebe vidi.” Čovjek upita: “Obavijesti me o Sudnjem danu?” – Poslanik odgovori: “O njemu upitani ne zna ništa više od onoga koji pita.” Čovjek upita: “Obavijesti me o njegovim predznacima?” – Poslanik odgovori: “Kada robinja rodi sebi gospodaricu, i da vidiš bosonoge, gole i siromašne čobane kako se nadmeću u gradnji visokih građevina.” Tada je onaj čovjek ustao i otišao, a Poslanik me nakon nekog vremena upitao: “O Omere, znaš li ko je bio ovaj čovjek?” – Rekao sam:

“Allah i Njegov Poslanik najbolje znaju.” Rekao je: “Ovo je Džibril, došao je da vas poduči vašoj vjeri.”“

Hadis bilježi Muslim (8).

TREĆI HADIS

Stubovi islama

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ:

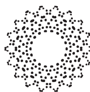
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: «بُنِيَ الْإِسْلَامُ عَلَى خَمْسٍ: شَهَادَةِ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَإِقَامِ الصَّلَاةِ، وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ، وَحَجِّ الْبَيْتِ، وَصَوْمِ رَمَضَانَ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٨]، وَمُسْلِمٌ [رقم:١٦].

Od Ebu Abdurahmana, Abdullaha bin Omera ibn el-Hattaba, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da govori: “Islam je sagrađen na pet stubova: Na svjedočenju da je Allah jedini ispravan bog i da je Muhammed Allahov Poslanik, uspostavljanju namaza, davanju zekata, obavljanju hadždža i postu ramazana.”“

Hadis bilježe Buharija (8) i Muslim (16).

Razdoblja stvaranja čovjeka

عَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مَسْعُودٍ رضي الله عنه قَالَ:
حَدَّثَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ:

«إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نُطْفَةً، ثُمَّ يَكُونُ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يُرْسَلُ إِلَيْهِ الْمَلَكُ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ، وَيُؤْمَرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: بِكَتْبِ رِزْقِهِ، وَأَجَلِهِ، وَعَمَلِهِ، وَشَقِيٍّ أَمْ سَعِيدٍ؛ فَوَاللَّهِ الَّذِي لَا إِلَهَ غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُهَا. وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلَّا ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٣٢٠٨]، وَمُسْلِمٌ [رقم:٢٦٤٣].

Od Ebu Abdurahmana, Abdullaha bin Mes'uda,
neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

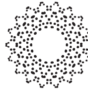
„Kazivao nam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, a on je onaj koji istinu govori i kome se vjeruje: Zaista se neko od vas formira u utrobi svoje majke četrdeset dana kao kap sjemena, a zatim biva zakvačak isto toliko, a zatim komad mesa isto toliko. Nakon toga mu se pošalje melek da udahne u njega dušu i naredi mu se da zapiše četiri stvari: njegovu opskrbu, vrijeme smrti

(dužinu života), njegova djela i da li je od sretnih ili nesretnih. Tako mi Allaha pored kojeg drugog ispravnog božanstva nema, doista jedan od vas će raditi djela stanovnika Dženneta sve dok između njega i Dženneta ne bude koliko lakat[1], pa će ga prestići Knjiga (određenje), pa će raditi djela stanovnika Vatre, pa će u nju i ući. I doista će jedan od vas raditi djela stanovnika Vatre sve dok između njega i Vatre ne bude lakat, pa će ga prestići Knjiga, pa će raditi djela stanovnika Dženneta, pa će u njega i ući."

Hadis bilježe Buharija (3208) i Muslim (2643).

---

1 Mjerna jedinica za dužinu.

Uvođenje novih stvari u vjeru

عَنْ أُمِّ الْمُؤْمِنِينَ أُمِّ عَبْدِ اللَّهِ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فَهُوَ رَدٌّ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٢٦٩٧]، وَمُسْلِمٌ [رقم:١٧١٨]. وَفِي رِوَايَةٍ لِمُسْلِمٍ:

«مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ».

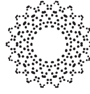
Od majke vjernika, Ummu Abdullah, Aiše,
neka je Allah sa njome zadovoljan, se prenosi da je rekla:

„Rekao je Allahov Poslanik: "Ko uvede u ovu našu stvar (vjeru) ono što nije od nje to se odbija."“

Hadis bilježe Buharija (2697) i Muslim (1718).

A bilježi se u rivajetu kod Muslima:

„Onaj ko uradi djelo koje nije u skladu sa našom stvari ono se odbacuje.“

Klonjenje sumnjivih stvari

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رضي الله عنهما، قَالَ:
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«إِنَّ الْحَلَالَ بَيِّنٌ، وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيِّنٌ، وَبَيْنَهُمَا أُمُورٌ مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ الناس، فَمَنِ اتقى الشُّبُهَاتِ فَقَدِ استبرأ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ، وَمَنْ وَقَعَ فِي الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ، كَالرَّاعِي يَرْعَى حَوْلَ الْحِمَى يُوشِكُ أَنْ يَرْتَعَ فِيهِ، أَلَا وَإِنَّ لِكُلِّ مَلِكٍ حِمًى، أَلَا وَإِنَّ حِمَى اللَّهِ مَحَارِمُهُ، أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٥٢]، وَمُسْلِمٌ [رقم:١٥٩٩].

Od Ebu Abdullaha, en-Nu'mana bin Bešira, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Doista je halal [2] jasan i doista je haram [3] jasan, a između njih su nejasne stvari koje ne poznaje mnogo ljudi. Pa onaj ko se sačuva nejasnih stvari sačuvao je svoju vjeru i svoju čast, a onaj ko upadne u nejasne stvari upao je i u haram. Takav je kao pastir koji čuva ovce oko zabranjenog posjeda (kojem nije dozvoljen pristup i korištenje), koje

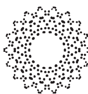
---

2 Dozvoljeno
3 Zabranjeno

samo što nisu u njeg ušle. Doista svaki vladar ima svoje zabranjene posjede, a Allahovi zabranjeni posjedi su Njegove zabrane. Doista u tijelu ima komad mesa koji ako je ispravan, ispravno je cijelo tijelo, a ako se pokvari, pokvari se cijelo tijelo. Uistinu to je srce.

Hadis bilježe Buharija (52) i Muslim (1599).

SEDMI HADIS

Vjera je iskren odnos

عَنْ أَبِي رُقَيَّةَ تَمِيمِ بْنِ أَوْسٍ الدَّارِيِّ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

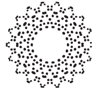
«الدِّينُ النَّصِيحَةُ». قُلْنَا: لِمَنْ؟ قَالَ: «لِلَّهِ، وَلِكِتَابِهِ، وَلِرَسُولِهِ، وَلِأَئِمَّةِ الْمُسْلِمِينَ وَعَامَّتِهِمْ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم: ٥٥].

Od Ebu Rukajje, Temmima bin Evsa, ed-Darija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Vjera je iskren odnos (ophođenje)!“ Rekli smo: „Prema kome, o Allahov Poslaniče?“ – Rekao je: „Allahu, Njegovoj knjizi, Njegovom Poslaniku, vladarima muslimana i svim muslimanima.“

Hadis bilježi Muslim (55).

Svetost muslimana

عَنْ عَبْدُ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

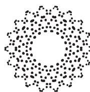
«أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهَ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ؛ فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ، وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٢٥]، وَمُسْلِمٌ [رقم:٢٢].

Od Abdullaha bin Omera, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Naređeno mi je da se borim protiv ljudi sve dok ne posvjedoče da nema ispravnog božanstva vrijednog obožavanja osim Allaha i da je Muhamed Allahov poslanik, uspostavljaju namaz i izdvajaju zekat. A kada to učine, sačuvati će od mene svoje imetke i svoje živote osim ako to zahtijeva propis islama. A njihov konačni obračun je kod Uzvišenog Allaha."

Hadis bilježe Buharija (25) i Muslim (22).

Umjerenost u nafilama i mnoštvo zapitkivanja

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ صَخْرٍ رضي الله عنه قَالَ:
سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

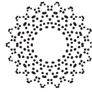
«مَا نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ فَاجْتَنِبُوهُ، وَمَا أَمَرْتُكُمْ بِهِ فَأْتُوا مِنْهُ مَا اسْتَطَعْتُمْ، فَإِنَّمَا أَهْلَكَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ كَثْرَةُ مَسَائِلِهِمْ وَاخْتِلَافُهُمْ عَلَى أَنْبِيَائِهِمْ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٧٢٨٨]، وَمُسْلِمٌ [رقم:١٣٣٧].

Od Ebu Hurejre, Abdurahmana bin Sahra, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da govori:

“Ono što sam vam zabranio to ostavite, a ono što sam vam naredio činite koliko ste u mogućnosti. Doista je one prije vas uništilo mnoštvo zapitkivanja i razilaženje sa njihovim vjerovjesnicima.“

Hadis bilježe Buharija (7288) i Muslim (1337).

Sebebi uslišavanja dove

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ لَا يَقْبَلُ إِلَّا طَيِّبًا، وَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى أَمَرَ الْمُؤْمِنِينَ بِمَا أَمَرَ بِهِ الْمُرْسَلِينَ فَقَالَ تَعَالَى: «يَا أَيُّهَا الرُّسُلُ كُلُوا مِنْ الطَّيِّبَاتِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا»، وَقَالَ تَعَالَى: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ»، ثُمَّ ذَكَرَ الرَّجُلَ يُطِيلُ السَّفَرَ أَشْعَثَ أَغْبَرَ يَمُدُّ يَدَيْهِ إِلَى السَّمَاءِ: يَا رَبِّ! يَا رَبِّ! وَمَطْعَمُهُ حَرَامٌ، وَمَشْرَبُهُ حَرَامٌ، وَمَلْبَسُهُ حَرَامٌ، وَغُذِّيَ بِالْحَرَامِ، فَأَنَّى يُسْتَجَابُ لَهُ؟»

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:١٠١٥].

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

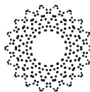
“Doista je Allah Dobar i ne prima osim dobro i doista je Allah naredio vjernicima ono što je naredio i poslanicima, pa je Uzvišeni rekao: “O poslanici, jedite od lijepih jela i činite dobro”[4], i rekao je Uzvišeni: “O vi koji vjerujete, jedite od lijepih jela sa kojima smo vas opskrbili”[5]. Potom je spomenuo čovjeka koji je dugo putovao, raščupane

4 El-Mu’minun, 51
5 El-Bekara, 172

kose, prašnjav, koji je pružio svoje ruke prema nebesima doveći: "O Gospodaru, o Gospodaru...", a njegova hrana je haram, njegova odjeća je haram i odhranjen je na haramu, pa kako da mu se primi dova?!"

Hadis bilježi Muslim (1015).

JEDANAESTI HADIS

Ostavljanje sumnjivih stvari

عَـنْ أَبِي مُحَمَّـدٍ الْحَسَـنِ بْـنِ عَـلِيٍّ بْـنِ أَبِي طَالِـبٍ سِـبْطِ رَسُـولِ اللَّـهِ ﷺ وَرَيْحَانَتِـهِ رضي الله عنهما، قَـالَ: حَفِظْـتُ مِـنْ رَسُـولِ اللَّـهِ ﷺ:

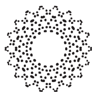
«دَعْ مَا يُرِيبُكَ إِلَى مَا لَا يُرِيبُكَ».

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ [رقم:٢٥١٨]، وَالنَّسَائِيّ [رقم: ٥٧١١]،
وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

Od Ebu Muhameda, el-Hasena bin Alija bin Ebi Taliba, unuka Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njemu dragog, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao: Zapamtio sam od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem:

"Ostavi ono što ti je sumnjivo a prihvati ono što ti nije sumnjivo."

Hadis bilježe Tirmizi (2518) i Nesai (5711),
a Tirmizi kaže da je hasen sahih.

Ostavljanje harama

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

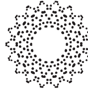
«مِنْ حُسْنِ إِسْلَامِ الْمَرْءِ تَرْكُهُ مَا لَا يَعْنِيهِ».

حَدِيثٌ حَسَنٌ، رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ [رقم: ٢٣١٨] وَغَيْرُهُ هَكَذَا.

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

“Od ljepote čovjekovog Islama je da ostavi ono što ga se ne tiče.”“

Hadis je hasen, bilježi ga Tirmizi (2317) i drugi na ovakav način.

Istinski mu’min

عَنْ أَبِي حَمْزَةَ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ خَادِمِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ،
عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

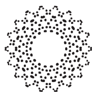
«لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:١٣]، وَمُسْلِمٌ [رقم:٤٥].

Od Ebu Hamze, Enesa bin Malika, neka je Allah sa njime zadovoljan, sluge Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se prenosi da je Vjerovjesnik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Niko od vas neće biti (pravi) vjernik sve dok ne bude želio svome bratu ono što želi i sebi.“

Hadis bilježe Buharija (13) i Muslim (45).

Kada krv postaje halal

عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

«لَا يَحِلُّ دَمُ امْرِئٍ مُسْلِمٍ يَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَا اللهَ، وَأَنِي رَسُولُ اللهِ إِلَّا بِإِحْدَى ثَلَاثٍ: الثَّيِّبُ الزَّانِي، وَالنَّفْسُ بِالنَّفْسِ، وَالتَّارِكُ لِدِينِهِ الْمُفَارِقُ لِلْجَمَاعَةِ».

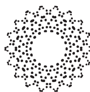
رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٦٨٧٨]، وَمُسْلِمٌ [رقم:١٦٧٦].

Od Ibn Mes'uda, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

"Nije dozvoljena krv muslimana (ubistvo) koji svjedoči da nema drugog ispravnog božanstva osim Allaha i da sam ja Allahov Poslanik, osim u tri slučaja: bludnik/ca koji su u braku, glava za glavu i onaj koji napusti svoju vjeru, koji se odvoji od džemata[6] (zajednice)."

Hadis bilježe Buharija (6878) i Muslim (1676).

6 Džemat muslimana

Lijep govor i pravo gosta i komšije

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

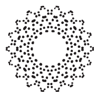
«مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاَللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاَللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ جَارَهُ، وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاَللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٦٠١٨]، وَمُسْلِمٌ [رقم:٤٧].

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Onaj koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan neka govori dobro ili neka šuti. Onaj koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan neka bude dobar prema komšiji. Onaj koji vjeruje u Allaha i u Sudnji dan neka ukaže počast svome gostu (tj. ugosti ga).“

Hadis bilježe Buharija (6018) i Muslim (47).

Ljutnja

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنْ رَجُلًا قَالَ لِلنَّبِيِّ ﷺ: أَوْصِنِي. قَالَ:

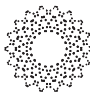
«لَا تَغْضَبْ»، فَرَدَّدَ مِرَارًا، قَالَ: «لَا تَغْضَبْ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٦١١٦].

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je neki čovjek rekao Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem:

„Posavjetuj me." Odgovorio je: „Nemoj se srditi." Pa je nekoliko puta pitao, pa je odgovorio: „Nemoj se srditi."

Hadis bilježi Buharija (6116).

Lijepo postupanje prema svemu

عَنْ أَبِي يَعْلَى شَدَّادِ بْنِ أَوْسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

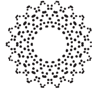
«إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْإِحْسَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ، فَإِذَا قَتَلْتُمْ فَأَحْسِنُوا الْقِتْلَةَ، وَإِذَا ذَبَحْتُمْ فَأَحْسِنُوا الذِّبْحَةَ، وَلْيُحِدَّ أَحَدُكُمْ شَفْرَتَهُ، وَلْيُرِحْ ذَبِيحَتَهُ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:١٩٥٥].

Od Ebu Ja'la, Šeddada bin Evsa, neka je Allah sa njime zadovoljan, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se prenosi da je rekao:

„Allah je propisao dobročinstvo prema svemu. Pa kada ubijate, ubijajte na najljepši način, a kada koljete (životinje), koljite na najmilostiviji način. Neka svako od vas naoštri oštricu i neka olakša životinji.“

Hadis bilježi Muslim (1955).

Lijep ahlak

عَنْ أَبِي ذَرٍّ جُنْدَبِ بْنِ جُنَادَةَ، وَأَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رضي الله عنهما،
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«اتَّقِ اللَّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ، وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ تَمْحُهَا،

وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ».

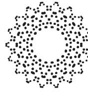
رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ [رقم:١٩٨٧] وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ،
وَفِي بَعْضِ النُّسَخِ: حَسَنٌ صَحِيحٌ.

Od Ebu Zerra, Džunduba bin Džunade, i Ebu Abdurahmana, Mu'aza bin Džebela, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se prenosi da je rekao:

„Boj se Allaha gdje god se nalazio, nakon lošeg djela uradi dobro djelo koje će ga izbrisati i prema ljudima se lijepo ophodi."

Hadis bilježi Tirmizi (1987) i kaže: Hadis je hasen, a u nekim primjercima [7] hasen sahih.

7 Primjercima Trimizijevog sunena

Vjerovanje u odredbu

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا قَالَ:

«كُنْتُ خَلْفَ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمًا، فَقَالَ لِي: يَا غُلَامُ! إِنِّي أُعَلِّمُكَ كَلِمَاتٍ: احْفَظِ اللَّهَ يَحْفَظْكَ، احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ تُجَاهَكَ، إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ، وَإِذَا اسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللَّهِ، وَاعْلَمْ أَنَّ الْأُمَّةَ لَوْ اجْتَمَعَتْ عَلَى أَنْ يَنْفَعُوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَنْفَعُوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ لَكَ، وَإِنِ اجْتَمَعُوا عَلَى أَنْ يَضُرُّوكَ بِشَيْءٍ لَمْ يَضُرُّوكَ إِلَّا بِشَيْءٍ قَدْ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَيْكَ؛ رُفِعَتِ الْأَقْلَامُ، وَجَفَّتِ الصُّحُفُ».

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ [رقم:٢٥١٦] وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.
وَفِي رِوَايَةِ غَيْرِ التِّرْمِذِيِّ:

«احْفَظِ اللَّهَ تَجِدْهُ أَمَامَكَ، تَعَرَّفْ إِلَى اللَّهِ فِي الرَّخَاءِ يَعْرِفُكَ فِي الشِّدَّةِ، وَاعْلَمْ أَنَّ مَا أَخْطَأَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُصِيبَكَ، وَمَا أَصَابَكَ لَمْ يَكُنْ لِيُخْطِئَكَ، وَاعْلَمْ أَنَّ النَّصْرَ مَعَ الصَّبْرِ، وَأَنَّ الْفَرَجَ مَعَ الْكَرْبِ، وَأَنَّ مَعَ الْعُسْرِ يُسْرًا».

Od Abdullaha bin Abbasa, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Bio sam jednog dana iza Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pa mi je rekao: “O dječače, podučit ću te riječima: Čuvaj Allaha [8] čuvat će te, čuvaj Allaha biti će uz tebe. Kada moliš traži od Allaha, a kada tražiš pomoć

8 Čuvaj Allahovu vjeru i njene propise

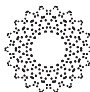
traži je od Allaha. Znaj da kada bi se svi ljudi sakupili da ti u nečemu korist pribave, ne bi ti koristili osim u onome što ti je Allah odredio. A kada bi se sakupili da ti nanesu štetu, ne bi ti štetili osim u onome što ti je Allah odredio. Pera su podignuta, a listovi su se osušili."“

Hadis bilježi Tirmizi (2516) i kaže da je hadis hasen sahih.

A u drugim rivajetima [9] mimo Tirmizija bilježi se:

„Čuvaj Allaha naći ćeš Ga kod sebe. Znaj za Allaha u blagostanju, znat će za tebe u poteškoći. Znaj, da ono što te je mimoišlo nije te moglo zadesiti, a ono što te je zadesilo, nije te moglo mimoići. I znaj da je pobjeda uz strpljenje, i da je izlaz uz nevolju i da je uz poteškoću olakšica.“

9 U hadiskim zbirkama: Musned Imama Ahmeda (2804) i Musned Abdullaha bin Humejda (636)

Stid je dio imana

عَنْ أَبِي مَسْعُودٍ عُقْبَةَ بْنِ عَمْرٍو الْأَنْصَارِيِّ الْبَدْرِيِّ رضي الله عنه قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صلى الله عليه وسلم:

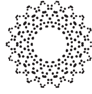
«إِنَّ مِمَّا أَدْرَكَ النَّاسُ مِنْ كَلَامِ النُّبُوَّةِ الْأُولَى: إِذَا لَمْ تَسْتَحِ فَاصْنَعْ مَا شِئْتَ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٣٤٨٣].

Od Ebu Mes'uda, 'Ukbeta bin 'Amra, el-Ensarija el-Bedrija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

"Ljudi su zapamtili od govora prethodnih vjerovjesnika: Ako se ne stidiš, radi šta hoćeš."

Hadis bilježi Buharija (3483).

Iman i ustrajnost

عَنْ أَبِي عَمْرٍو وَقِيلَ: أَبِي عَمْرَةَ سُفْيَانَ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الثَّقَفِيِّ رضي الله عنه قَالَ:

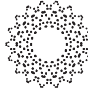
قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! قُلْ لِي فِي الْإِسْلَامِ قَوْلًا لَا أَسْأَلُ عَنْهُ أَحَدًا غَيْرَكَ؛ قَالَ: «قُلْ: آمَنْتُ بِاَللَّهِ ثُمَّ اسْتَقِمْ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٣٨].

Od Ebu 'Amra, Sufijana bin 'Abdullaha, es-Sekafija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Rekao sam: "O Allahov Poslaniče, reci mi o islamu nešto o čemu neću nikoga poslije tebe pitati." – Pa je rekao: "Reci: Vjerujem u Allaha, potom ustraj."“

Hadis bilježi Muslim (38).

Šta uvodi u džennet

عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْأَنْصَارِيِّ رضي الله عنهما :

"أَنَّ رَجُلًا سَأَلَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: أَرَأَيْتَ إذَا صَلَّيْتُ الصَّلَوَاتِ الْمَكْتُوبَاتِ، وَصُمْتُ رَمَضَانَ، وَأَحْلَلْتُ الْحَلَالَ، وَحَرَّمْتُ الْحَرَامَ، وَلَمْ أَزِدْ عَلَى ذَلِكَ شَيْئًا؛ أَأَدْخُلُ الْجَنَّةَ؟ قَالَ: نَعَمْ".

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:١٥].

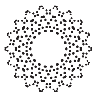
وَمَعْنَى «حَرَّمْتُ الْحَرَامَ»: اِجْتَنَبْتُهُ،

وَمَعْنَى «أَحْلَلْتُ الْحَلَالَ»: فَعَلْتُهُ مُعْتَقِدًا حِلَّهُ

Od Ebu Abdullaha, Džabira bin ʻAbdullaha, el-Ensarija, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je neki čovjek pitao Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, rekavši:

„Kaži mi, ako bih klanjao obavezne namaze, postio Ramazan, halal smatrao halalom (radio bih ga smatrajući ga dozvoljenim), haram smatrao haramom (klonio bih ga se vjerujući da je to zabranjeno) i ako na to ništa ne bih dodao, da li bih ušao u Džennet?“ – Odgovorio je: „Da.“

Hadis bilježi Muslim (15).

Sveobuhvatna dobra djela

عَنْ أَبِي مَالِكٍ الْحَارِثِ بْنِ عَاصِمٍ الْأَشْعَرِيِّ رضي الله عنه قَالَ:
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

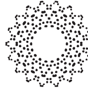
«الطَّهُورُ شَطْرُ الْإِيمَانِ، وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَأُ الْمِيزَانَ، وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ تَمْلَآنِ -أَوْ: تَمْلَأُ- مَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ، وَالصَّلَاةُ نُورٌ، وَالصَّدَقَةُ بُرْهَانٌ، وَالصَّبْرُ ضِيَاءٌ، وَالْقُرْآنُ حُجَّةٌ لَكَ أَوْ عَلَيْكَ، كُلُّ النَّاسِ يَغْدُو، فَبَائِعٌ نَفْسَهُ فَمُعْتِقُهَا أَوْ مُوبِقُهَا».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٢٢٣].

Od Ebu Malika, el-Harisa bin 'Asima, el-Eš'arija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

"Čistoća je pola vjere. Riječ elhamdulillah puni mizan. Riječi subhanallah i elhamdulillah pune, ili puni prostor između Nebesa i Zemlje. Namaz je svjetlo. Sadaka je dokaz. Sabur je svjetlost. Kur'an je dokaz za tebe ili protiv tebe. Svaki čovjek osvane i trudi se, pa ili će se otkupit i oslobodit ili uništiti."“

Hadis bilježi Muslim (223).

Zabrana nepravde

عَنْ أَبِي ذَرٍّ الْغِفَارِيِّ رضي الله عنه عَنْ النَّبِيِّ صلى الله عليه وسلم
فِيمَا يَرْوِيهِ عَنْ رَبِّهِ عز وجل، أَنَّهُ قَالَ:

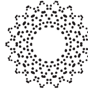
«يَا عِبَادِي: إنِّي حَرَّمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي، وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا؛ فَلَا تَظَالَمُوا. يَا عِبَادِي! كُلُّكُمْ ضَالٌّ إلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ، فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ. يَا عِبَادِي! كُلُّكُمْ جَائِعٌ إلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ، فَاسْتَطْعِمُونِي أُطْعِمْكُمْ. يَا عِبَادِي! كُلُّكُمْ عَارٍ إلَّا مَنْ كَسَوْتُهُ، فَاسْتَكْسُونِي أَكْسُكُمْ. يَا عِبَادِي! إنَّكُمْ تُخْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَأَنَا أَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا؛ فَاسْتَغْفِرُونِي أَغْفِرْ لَكُمْ. يَا عِبَادِي! إنَّكُمْ لَنْ تَبْلُغُوا ضُرِّي فَتَضُرُّونِي، وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي فَتَنْفَعُونِي. يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ كَانُوا عَلَى أَتْقَى قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ، مَا زَادَ ذَلِكَ فِي مُلْكِي شَيْئًا. يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ كَانُوا عَلَى أَفْجَرِ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِنْ مُلْكِي شَيْئًا. يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوَّلَكُمْ وَآخِرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ، فَسَأَلُونِي، فَأَعْطَيْتُ كُلَّ وَاحِدٍ مَسْأَلَتَهُ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إلَّا كَمَا يَنْقُصُ الْمِخْيَطُ إذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ. يَا عِبَادِي! إنَّمَا هِيَ أَعْمَالُكُمْ أُحْصِيهَا لَكُمْ، ثُمَّ أُوَفِّيكُمْ إيَّاهَا؛ فَمَنْ وَجَدَ خَيْرًا فَلْيَحْمَدْ اللَّهَ، وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ فَلَا يَلُومَنَّ إلَّا نَفْسَهُ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٢٥٧٧].

Od Ebu Zerra el-Gifarija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi, od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da prenosi od svoga Gospodara, ‘azze ve dželle, da je rekao:

„O robovi moji! Ja sam zabranio nepravdu sebi, i zabranio sam je među vama, pa nemojte jedni drugima činiti nepravdu. O robovi moji, svi ste vi u zabludi osim onoga koga Ja uputim, pa tražite od Mene uputu i Ja ću vas uputiti. O robovi moji, svi ste vi gladni osim onoga koga Ja nahranim, pa tražite od Mene da vas nahranim i Ja ću vas nahraniti. O robovi moji, svi ste vi bez odjeće osim onih koje Ja odjenem, pa tražite od Mene da vas odjenem i Ja ću vas odjenuti. O robovi moji, vi griješite i danju i noću, a Ja praštam sve grijehe, pa od Mene tražite oprost, Ja ću vam oprostiti. O robovi moji, vi nećete dostići ono što Meni šteti pa da Mi naštetite i nećete dostići ono što Meni koristi pa da Mi koristite. O robovi moji, kada bi svi vi, prvi i posljednji, i ljudi i džini, bili poput srca najbogobojaznijeg pojedinca među vama to ne bi ništa moju vlast uvećalo. O robovi moji, kada bi svi vi, prvi i posljednji od vas, ljudi i džina bili poput srca najgriješnijeg pojedinca od vas, to od Moje vlasti ništa ne bi umanjilo. O robovi moji, kada bi svi vi, prvi i posljednji od vas, ljudi i džina, se sakupili na jednom mjestu i tražili od Mene, pa da dam svakom od njih ono što traži, to ne bi umanjilo od onoga što Ja posjedujem osim kao što umanji igla kada se umoči u more. O robovi moji, sve su to samo vaša djela koja vam bilježim, potom ćete spram njih biti isplaćeni. Pa onaj koji pronađe dobro, neka zahvali Allahu, a onaj koji pronađe suprotno tome, neka ne krivi nikog osim sebe.“

Hadis bilježi Muslim (2577).

Vrijednost zikra

عَنْ أَبِي ذَرٍّ رضي الله عنه أَيْضًا:

«أَنَّ نَاسًا مِنْ أَصْحَابِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَالُوا لِلنَّبِيِّ ﷺ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، ذَهَبَ أَهْلُ الدُّثُورِ بِالْأُجُورِ؛ يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي، وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ، وَيَتَصَدَّقُونَ بِفُضُولِ أَمْوَالِهِمْ. قَالَ: أَوَلَيْسَ قَدْ جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ مَا تَصَّدَّقُونَ؟ إنَّ لَكُمْ بِكُلِّ تَسْبِيحَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلِّ تَكْبِيرَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلِّ تَحْمِيدَةٍ صَدَقَةٌ، وَكُلِّ تَهْلِيلَةٍ صَدَقَةٌ، وَأَمْرٌ بِمَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ، وَنَهْيٌ عَنْ مُنْكَرٍ صَدَقَةٌ، وَفِي بُضْعِ أَحَدِكُمْ صَدَقَةٌ. قَالُوا: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيَأْتِي أَحَدُنَا شَهْوَتَهُ وَيَكُونُ لَهُ فِيهَا أَجْرٌ؟ قَالَ: أَرَأَيْتُمْ لَوْ وَضَعَهَا فِي حَرَامٍ أَكَانَ عَلَيْهِ وِزْرٌ؟ فَكَذَلِكَ إذَا وَضَعَهَا فِي الْحَلَالِ، كَانَ لَهُ أَجْرٌ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:١٠٠٦].

Od Ebu Zerra el-Gifarija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se takođe prenosi da je rekao:

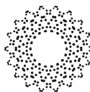
„Neki ljudi od ashaba Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, su rekli: "O Allahov Poslaniče, bogataši su pokupili sve nagrade; klanjaju kao što i mi klanjamo, poste kao što i mi postimo, i daju sadaku iz višaka svojih imetaka." Rekao je: "Zar Allah i vama nije učinio ono sa čime ćete davati sadaku? Svaki tesbih [10] je sadaka, svaki

10 Subhanallah

tekbir [11] je sadaka, svaki tahmid [12] je sadaka, svaki tehlil [13] je sadaka, naređivanje dobra je sadaka, zabranjivanje zla je sadaka i da ima neko od vas odnos sa svojom suprugom je sadaka." Rekli su: "O Allahov Poslaniče, zar da jedan od nas ispuni svoju potrebu i da mu u tome bude nagrada (sevap) ?" Rekao je: "Šta mislite kada bi to učinio na zabranjeni način, da li bi imao grijeh? Tako isto, kada to uradi na dozvoljeni način za to ima nagradu.""

Hadis bilježi Muslim (1006).

11 Allahu ekber
12 Elhamdulillah
13 La ilahe illallah

Vrijednost lijepog postupanja sa ljudima

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

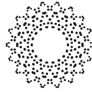
«كُلُّ سُلَامَى مِنْ النَّاسِ عَلَيْهِ صَدَقَةٌ، كُلَّ يَوْمٍ تَطْلُعُ فِيهِ الشَّمْسُ تَعْدِلُ بَيْنَ اثْنَيْنِ صَدَقَةٌ، وَتُعِينُ الرَّجُلَ فِي دَابَّتِهِ فَتَحْمِلُهُ عَلَيْهَا أَوْ تَرْفَعُ لَهُ عَلَيْهَا مَتَاعَهُ صَدَقَةٌ، وَالْكَلِمَةُ الطَّيِّبَةُ صَدَقَةٌ، وَبِكُلِّ خُطْوَةٍ تَمْشِيهَا إِلَى الصَّلَاةِ صَدَقَةٌ، وَتُمِيطُ الْأَذَى عَنْ الطَّرِيقِ صَدَقَةٌ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٢٧٠٧]، وَمُسْلِمٌ [رقم:١٠٠٩].

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

"Svaki dan kada izađe Sunce dužnost je dati sadaku na svaki zglob. Izmiriti dvojicu je sadaka, da pomogneš čovjeku da se popne na jahalicu, povezeš ga ili mu prevezeš stvari je sadaka. Lijepa riječ je sadaka, za svaki korak koji koračaš prema namazu je sadaka, i da otkloniš ono što smeta na putu je sadaka."“

Hadis bilježe Buharija (2707) i Muslim (1009).

Prepoznavanje dobra i zla

عَنْ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ ﵁ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«الْبِرُّ حُسْنُ الْخُلُقِ، وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ، وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّلِعَ عَلَيْهِ النَّاسُ»

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٢٥٥٣].

وَعَنْ وَابِصَةَ بْنِ مَعْبَدٍ ﵁ قَالَ: أَتَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ فَقَالَ: «جِئْتَ تَسْأَلُ عَنْ الْبِرِّ؟ قُلْتُ: نَعَمْ. فقَالَ: اسْتَفْتِ قَلْبَكَ، الْبِرُّ مَا اطْمَأَنَّتْ إلَيْهِ النَّفْسُ، وَاطْمَأَنَّ إلَيْهِ الْقَلْبُ، وَالْإِثْمُ مَا حَاكَ فِي النَّفْسِ وَتَرَدَّدَ فِي الصَّدْرِ، وَإِنْ أَفْتَاكَ النَّاسُ وَأَفْتَوْكَ».

حَدِيثٌ حَسَنٌ، رَوَيْنَاهُ فِي مُسْنَدَي الْإِمَامَيْنِ أَحْمَدَ بْنِ حَنْبَلٍ [رقم:١٨١٦٤/٤]، وَالدَّارِمِيّ [رقم:٢٥٧٥] بِإِسْنَادٍ حَسَنٍ.

Od Nevvasa bin Sem'ana, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi, od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

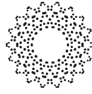
„Dobročinstvo (ispravno vjerovanje) je lijepo ponašanje, a grijeh je ono što te koleba u duši, i mrziš da za to saznaju ljudi."

Hadis bilježi Muslim (2553).

Od Vabise bin Me’abeda, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je došao Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, pa je rekao:

“Došao si da me pitaš o dobročinstvu i grijehu?” Rekao sam: “Da”. Rekao je: “Upitaj svoje srce. Dobročinstvo je ono na čemu se smiri duša i na čemu se smiri srce, a grijeh je ono što te koleba u duši i pravi nemir u prsima pa makar ti to ljudi dozvoljavali i odobravali.“

Hadis bilježe dva Imama u svojim musnedima: imam Ahmed (18169) i imam Darimi (2575), sa dobrim lancem prenosilaca.

Slijeđenje sunneta

عَنْ أَبِي نَجِيحٍ الْعِرْبَاضِ بْنِ سَارِيَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ:

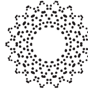
«وَعَظَنَا رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَوْعِظَةً وَجِلَتْ مِنْهَا الْقُلُوبُ، وَذَرَفَتْ مِنْهَا الْعُيُونُ، فَقُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ! كَأَنَّهَا مَوْعِظَةُ مُوَدِّعٍ فَأَوْصِنَا، قَالَ: أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ، وَالسَّمْعِ وَالطَّاعَةِ وَإِنْ تَأَمَّرَ عَلَيْكُمْ عَبْدٌ، فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ فَسَيَرَى اخْتِلَافًا كَثِيرًا، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ، عَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ الْأُمُورِ؛ فَإِنَّ كُلَّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ».

رَوَاهُ أَبُو دَاوُدَ [رقم:٤٦٠٧]، وَالتِّرْمِذِيُّ [رقم:٢٦٧٦] وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

Od Ebu Nedžiha, el-'Irbada bin Sarije, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Vazio nam je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vazom zbog kojeg su se srca potresla i oči zaplakale. Pa smo rekli: "O Allahov Poslaniče, kao da je ovo oprosni govor, pa nam oporuči." Pa je rekao: "Oporučujem vam da se Allaha bojite i da budete pokorni vladarima, pa makar nad vama vladao rob. Jer doista onaj koji od vas poživi vidjet će mnoga razilaženja, pa se držite moga sunneta i sunneta ispravnih, upućenih halifa. Uhvatite se za njega svojim kutnjacima. A čuvajte se novotarija u vjeri, jer je doista svaka novotarija zabluda."“

Hadis bilježe: Ebu Davud (4607), Tirmizi (2676) koji kaže da je hadis hasen sahih.

Put do dženneta

عَـنْ مُعَـاذِ بْـنِ جَبَـلٍ رضي الله عنه قَـالَ: قُلْـتُ: يَـا رَسُـولَ اللَّـهِ! أَخْـبِرْنِي بِعَمَـلٍ يُدْخِلُنِــي الْجَنَّــةَ وَيُبَاعِــدُنِي عَــنِ النَّــارِ، قَــالَ:

«لَقَدْ سَأَلْتَ عَنْ عَظِيمٍ، وَإِنَّهُ لَيَسِيرٌ عَلَى مَنْ يَسَّرَهُ اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ: تَعْبُدُ اللَّهَ لَا تُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا، وَتُقِيمُ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِي الزَّكَاةَ، وَتَصُومُ رَمَضَانَ، وَتَحُجُّ الْبَيْتَ، ثُمَّ قَالَ: أَلَا أَدُلُّكَ عَلَى أَبْوَابِ الْخَيْرِ؟ الصَّوْمُ جُنَّةٌ، وَالصَّدَقَةُ تُطْفِئُ الْخَطِيئَةَ كَمَا يُطْفِئُ الْمَاءُ النَّارَ، وَصَلَاةُ الرَّجُلِ فِي جَوْفِ اللَّيْلِ، ثُمَّ تَلَا: «تَتَجَافَى جُنُوبُهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ» حَتَّى بَلَغَ «يَعْمَلُونَ»، ثُمَّ قَالَ: أَلَا أُخْبِرُكَ بِرَأْسِ الْأَمْرِ وَعَمُودِهِ وَذُرْوَةِ سَنَامِهِ؟ قُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ. قَالَ: رَأْسُ الْأَمْرِ الْإِسْلَامُ، وَعَمُودُهُ الصَّلَاةُ، وَذُرْوَةُ سَنَامِهِ الْجِهَادُ، ثُمَّ قَالَ: أَلَا أُخْبِرُكَ بِمَلَاكِ ذَلِكَ كُلِّهِ؟ فقُلْتُ: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ! فَأَخَذَ بِلِسَانِهِ وَقَالَ: كُفَّ عَلَيْكَ هَذَا. قُلْتُ: يَا نَبِيَّ اللَّهِ وَإِنَّا لَمُؤَاخَذُونَ بِمَا نَتَكَلَّمُ بِهِ؟ فَقَالَ: ثَكِلَتْكَ أُمُّكَ، يَا مُعَاذُ، وَهَلْ يَكُبُّ النَّاسَ عَلَى وُجُوهِهِمْ -أَوْ قَالَ عَلَى مَنَاخِرِهِمْ- إِلَّا حَصَائِدُ أَلْسِنَتِهِمْ؟!» .

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ [رقم:٢٦١٦] وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

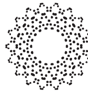
Od Mu'aza bin Džebela, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Rekao sam: "O Allahov Poslaniče, obavijesti me o djelu koje će me uvesti u Džennet i udaljiti od Vatre?" Rekao je: "Doista si pitao o velikoj stvari, a ona je lahka

onome kome je Allah olakša: Obožavaj Allaha i nikako Mu ni u čemu ne čini širk, uspostavljaj namaz, daji zekat, posti ramazan i obavi hadždž". Zatim mi je rekao: "Hoćeš li da ti ukažem na vrata svakog dobra? – Post je štit, a sadaka gasi grijehe kao što voda gasi vatru i namaz čovjeka u nutrini noći, zatim je proučio: "Bokovi njihovi se postelja lišavaju..." do riječi "...za ono što su činili."" [14] Zatim je rekao: "Hoćeš da te obavijestim o glavi svega, njegovom stupu i vrhuncu?" Rekao sam: "Svakako Allahov Poslaniče!" Rekao mi je: "Glava stvari je islam, njegov stub je namaz, a vrhunac je džihad." Zatim mi je rekao: "Hoćeš da te obavijestim kako ćeš sve to postići?" Rekao sam: "Svakako Allahov Poslaniče!" Te je uzeo za svoj jezik i rekao: "Čuvaj se ovoga." Pa sam rekao: "O Allahov Vjerovjesniče zar ćemo biti pitani za ono što govorimo?" Rekao je: "Majka te ne imala o Mu'aze, a zar će ljude bacati u Vatru na njihova lica, ili je rekao njihove noseve, osim posljedice njihovih jezika? ""

Hadis bilježi Tirmizi (2616) i kaže da je hadis hasen sahih.

14 Sura Sedžda, ajeti 16-17

Zastajanje kod granica šerijata

عَنْ أَبِي ثَعْلَبَةَ الْخُشَنِيِّ جُرْثُومِ بن نَاشِرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ قَال:

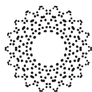
«إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى فَرَضَ فَرَائِضَ فَلَا تُضَيِّعُوهَا، وَحَدَّ حُدُودًا فَلَا تَعْتَدُوهَا، وَحَرَّمَ أَشْيَاءَ فَلَا تَنْتَهِكُوهَا، وَسَكَتَ عَنْ أَشْيَاءَ رَحْمَةً لَكُمْ غَيْرَ نِسْيَانٍ فَلَا تَبْحَثُوا عَنْهَا».

حَدِيثٌ حَسَنٌ، رَوَاهُ الدَّارَقُطْنِيُّ [٢٩٨/٤]، وَغَيْرُهُ.

Od Ebu Se'alebe el-Hušenija, Džursuma bin Naširа, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

„Doista je Allah propisao obavezne stvari (farzove) pa ih nemojte zanemarivati, i postavio granice pa ih nemojte prelaziti, i zabranio neke stvari pa ih ne činite, a neke stvari je prešutio, iz milosti prema vama, a ne iz zaborava, pa ne istražujte o njima."

Hadis bilježi Darekutni (4/298, br. 104) i drugi.

Zuhd na dunjaluku

عَنْ أَبِي الْعَبَّاسِ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ السَّاعِدِيِّ رضي الله عنه قَالَ:

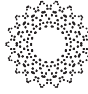
جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! دُلَّنِي عَلَى عَمَلٍ إِذَا عَمِلْتُهُ أَحَبَّنِي اللَّهُ وَأَحَبَّنِي النَّاسُ؛ فَقَالَ: «ازْهَدْ فِي الدُّنْيَا يُحِبُّكَ اللَّهُ، وَازْهَدْ فِيمَا عِنْدَ النَّاسِ يُحِبُّكَ النَّاسُ».

حديث حسن، رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ [رقم:٤١٠٢]، وَغَيْرُهُ بِأَسَانِيدَ حَسَنَةٍ.

Od Ebu el'Abbasa, Sehla bin Se'ada, es-Sa'idija,
neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Došao je čovjek Allahovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao: "O Allahov Poslaniče, ukaži mi na djelo koje ako ga budem činio voljet će me Allah i voljet će me ljudi." Pa je rekao: "Budi skroman na dunjaluku Allah će te voljeti, i budi skroman po pitanju onoga što je u rukama ljudima, voljet će te ljudi."

Hadis je hasen, bilježe ga Ibn Madže (4102)
i drugi sa dobrim lancima prenosilaca.

Nema štete niti nanošenja štete

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ سَعْدِ بْنِ مَالِكٍ الْخُدْرِيِّ ﵁
أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

«لَا ضَرَرَ وَلَا ضِرَارَ».

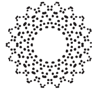
حَدِيثٌ حَسَنٌ، رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ [رقم:٢٣٦٩]، وَالدَّارَقُطْنِيّ [رقم:٤/٢٢٨]، وَغَيْرُهُمَا مُسْنَدًا. وَرَوَاهُ مَالِكٌ [٧٤٦/٢] فِي «الْمُوَطَّإِ» عَنْ عَمْرِو بْنِ يَحْيَى عَنْ أَبِيهِ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ مُرْسَلًا، فَأَسْقَطَ أَبَا سَعِيدٍ، وَلَهُ طُرُقٌ يُقَوِّي بَعْضُهَا بَعْضًا.

Od Ebu Se'ida, Sa'da bin Malika, el-Hudrija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Nije dozvoljeno nanositi štetu sebi niti drugima."

Hadis je hasen, prenosi ga Ibn Madže (2369) i ed-Darekutni, i drugi mimo njih dvojice sa lancem prenosilaca do Poslanika.

Bilježi ga Malik u el-Muvveti od 'Amra bin Jahje od njegovog oca od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kao mursel, jer nije spomenuo Ebu Se'ida. Ima puteve koji pojačavaju jedni druge.

Dokaz je na podnosiocu tužbe

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

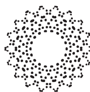
«لَـوْ يُعْطَـى النَّـاسُ بِدَعْوَاهُـمْ لَادَّعَـى رِجَـالٌ أَمْـوَالَ قَـوْمٍ وَدِمَاءَهُـمْ، لَكِنَّ الْبَيِّنَةَ عَلَى الْمُدَّعِي، وَالْيَمِينَ عَلَى مَنْ أَنْكَرَ».

حَدِيثٌ حَسَنٌ، رَوَاهُ الْبَيْهَقِيّ [٥٤١/٥]، وَغَيْرُهُ هَكَذَا، وَبَعْضُهُ فِي «الصَّحِيحَيْنِ».

Od Ibn ‘Abbasa, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Da se ljudima daje sve ono što traže (po onome što tvrde da im pripada), neki bi ljudi tražili imetke i živote drugih ljudi. Međutim onaj koji traži, dužan je donijeti dokaz, a onaj koji poriče opovrgnuće to zakletvom.“

Hadis je hasen, bilježi ga el-Bejheki (5/541, br. 10803) i drugi sa ovim tekstom, jedan njegov dio se nalazi u dva Sahiha.

Stepeni sprečavanja zla

عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيّ رضي الله عنه قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

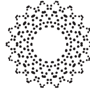
«مَـنْ رَأَى مِنْكُـمْ مُنْكَـرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْـتَطِعْ فَبِلِسَـانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْـتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِـكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٤٩].

Od Ebu Se’ida el-Hudrija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

“Ko od vas vidi neko zlo neka ga ukloni rukom, a ako ne može onda svojim jezikom, a ako ne može onda (da prezire) srcem, a to je najslabiji vid imana.”“

Hadis bilježi Muslim (49).

Bratstvo u islamu i prava muslimana

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

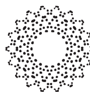
«لَا تَحَاسَدُوا، وَلَا تَنَاجَشُوا، وَلَا تَبَاغَضُوا، وَلَا تَدَابَرُوا، وَلَا يَبِعْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَيْعِ بَعْضٍ، وَكُونُوا عِبَادَ اللَّهِ إِخْوَانًا، الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ، لَا يَظْلِمُهُ، وَلَا يَخْذُلُهُ، وَلَا يَكْذِبُهُ، وَلَا يَحْقِرُهُ، التَّقْوَى هَاهُنَا، وَيُشِيرُ إِلَى صَدْرِهِ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ، بِحَسْبِ امْرِئٍ مِنْ الشَّرِّ أَنْ يَحْقِرَ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ، كُلُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ حَرَامٌ: دَمُهُ، وَمَالُهُ، وَعِرْضُهُ».

رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٢٥٦٤].

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

”Nemojte zaviditi jedni drugima, i nemojte namjerno dizati cijene jedni drugima, i ne mrzite jedni druge, i ne napuštajte jedni druge, i nemojte jedni trgovati na trgovine drugih i budite Allahovi robovi, braća. Musliman je muslimanu brat, ne čini mu nepravdu, ne izdaje ga, ne laže ga, ne podcijenjuje ga, a bogobojaznost je ovdje.” – Pa je pokazao na prsa tri puta. “Dosta je čovjeku zla da omalovažava svoga brata muslimana. Svakom muslimanu je zabranjeno u vezi drugog muslimana: njegova krv, imetak i čast.”“

Hadis bilježi Muslim (2564).

Pomaganje brata i sjela zikra

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«مَنْ نَفَّسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ الدُّنْيَا نَفَّسَ اللَّهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ، وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ، يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِما سَتَرَهُ اللهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ، وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ، وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقًا يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْمًا سَهَّلَ اللَّهُ لَهُ بِهِ طَرِيقًا إلَى الْجَنَّةِ، وَمَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ، وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ؛ إلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمْ السَّكِينَةُ، وَغَشِيَتْهُمْ الرَّحْمَةُ، وَذَكَرَهُمْ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ، وَمَنْ بَطَّأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِعْ بِهِ نَسَبُهُ».

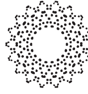
رَوَاهُ مُسْلِمٌ [رقم:٢٦٩٩] بهذا اللفظ.

Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

„Ko od vjernika otkloni jednu nedaću od dunjalučkih nedaća, Allah će od njega otkloniti nedaću od nedaća Sudnjeg dana. A ko olakša(oprosti) dug dužniku (koji nije u stanju vratiti), Allah će njemu olakšati i na dunjaluku i na ahiretu. Ko sakrije mahanu muslimana, Allah će sakriti njegove mahane i na dunjaluku i na ahiretu. Allah je u pomoći svome robu, sve dok on pomaže svome bratu.

A ko krene putem na kojem će tražiti znanje, Allah će mu time olakšati put prema Džennetu. Neće se skupiti ljudi u jednoj od Allahovih kuća da izučavaju Allahovu knjigu, i da je međusobno proučavaju, a da se neće na njih spusti smiraj, prekriti ih milost, meleci okružiti i Allah ih spomenuti kod onih koji su kod Njega. A koga uspore njegova djela, neće mu biti od koristi njegovo porijeklo.“

Hadis ovim riječima bilježi Muslim (2699).

Nagrada za dobra i loša djela

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ فِيمَا يَرْوِيهِ عَنْ رَبِّهِ تَبَارَكَ وَتَعَالَى، قَالَ:

«إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ الْحَسَنَاتِ وَالسَّيِّئَاتِ، ثُمَّ بَيَّنَ ذَلِكَ، فَمَنْ هَمَّ بِحَسَنَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ عَشْرَ حَسَنَاتٍ إِلَى سَبْعِمِائَةِ ضِعْفٍ إِلَى أَضْعَافٍ كَثِيرَةٍ، وَإِنْ هَمَّ بِسَيِّئَةٍ فَلَمْ يَعْمَلْهَا كَتَبَهَا اللَّهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، وَإِنْ هَمَّ بِهَا فَعَمِلَهَا كَتَبَهَا اللَّهُ سَيِّئَةً وَاحِدَةً».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٦٤٩١]، وَمُسْلِمٌ [رقم:١٣١]،

فِي «صَحِيحَيْهِمَا» بِهذِهِ الْحُرُوفِ.

فَانْظُرْ يَا أَخِي – وَفَّقَنَا اللهُ وَإِيَّاكَ – إِلَى عَظِيمِ لُطْفِ اللهِ تَعَالَى، وَتَأَمَّلْ هَذِهِ الْأَلْفَاظَ، وَقَوْلَهُ: «عِنْدَهُ» إِشَارَةٌ إِلَى الْاعْتِنَاءِ بِهَا، وَقَوْلُهُ: «كَامِلَةً» لِلتَّأْكِيدِ وَشِدَّةِ الْاعْتِنَاءِ بِهَا، وَقَالَ فِي السَّيِّئَةِ الَّتِي هَمَّ بِهَا ثُمَّ تَرَكَهَا كَتَبَهَا اللهُ عِنْدَهُ حَسَنَةً كَامِلَةً، فَأَكَّدَهَا بِكَامِلَةٍ، وَإِنْ عَمِلَهَا كَتَبَهَا سَيِّئَةً وَاحِدَةً. فَأَكَّدَ تَقْلِيلَهَا بِوَاحِدَةٍ. وَلَمْ يُؤَكِدْهَا بِكَامِلَةٍ. فَلِلَّهِ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ سُبْحَانَهُ لَا نُحْصِي ثَنَاءً عَلَيْهِ. وَبِاللهِ التَّوْفِيقُ.

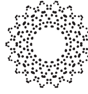
Od Ibn Abbasa, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi, od Allahovog Poslanika, sallalahu alejhi ve sellem, kako on prenosi od svoga Uzvišenog Gospodara da je rekao:

„Allah je propisao dobra i loša djela, zatim je to pojasnio. Pa onaj ko naumi da uradi dobro djelo, ali ga ne uradi (bude spriječen), Allah će mu to kod Sebe upisati kao

potpuno dobro djelo. A ako htjedne da ga uradi, pa ga i uradi, Allah će mu to kod Sebe upisati kao deset dobrih djela, do sedam stotina puta ili mnogo više od toga. A ako naumi da uradi loše djelo, pa odustane, Allah će mu to kod Sebe upisati kao potpuno dobro djelo. A ako ga htjedne da uradi, pa ga i uradi, Allah će mu to upisati kao jedno loše djelo."

Hadis bilježe Buharija (6491) i Muslim (131)
u njihovim Sahihima ovim riječima.

Pogledaj o brate, Allah uputio i nas i tebe, u veličinu milosti Uzvišenog Allaha, i razmisli o ovim izrazima. Riječi: „Kod njega" je pokazatelj obzirnosti prema djelu, i riječ: „Potpuno" je za potvrdu i veličinu obzirnosti prema njemu. I rekao je o lošem djelu, koje je htio uraditi i potom odustao, da će ga Allah kod Sebe upisati kao potpuno dobro djelo, pa je to potvrdio potpunosti, a kada bi ga uradio, upisao bi ga kao jedno loše djelo. Pa je potvrdio njegovu manjinu kao jedno, a ne kao potpuno. Pa Allahu pripada sva zahvala i pohvala i sve blagodati, neka je savršen i čist od svih nedostataka, mi ga ne možemo pohvaliti kako zaslužuje. Uputa je od Allaha.

Allahove evlije

عَنْ أَبِي هُرَيْرَة رَضِيَ اللَّهُ عَنْه قَالَ: قَالَ رَسُول اللَّهِ ﷺ: إنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ:

«مَـنْ عَـادَى لِي وَلِيًّـا فَقْـدْ آذَنْتُـهُ بِالْحَـرْبِ، وَمَـا تَقَـرَّبَ إلَيَّ عَبْـدِي بِـشَيْءٍ أَحَـبَّ إلَيَّ مِـمَّا افْتَرَضْتُـهُ عَلَيْـهِ، وَلَا يَـزَالُ عَبْـدِي يَتَقَـرَّبُ إلَيَّ بِالنَّوَافِلِ حَتَّى أُحِبَّـهُ، فَـإِذَا أَحْبَبْتُـهُ كُنْتُ سَـمْعَهُ الَّذِي يَسْـمَعُ بِهِ، وَبَصَرَهُ الَّـذِي يُبْصِرُ بِهِ، وَيَـدَهُ الَّتِـي يَبْطِـشُ بِهَـا، وَرِجْلَـهُ الَّتِـي يَمْشِي بِهَـا، وَلَـئِنْ سَـأَلَنِي لَأُعْطِيَنَّهُ، وَلَـئِنِ اسْـتَعَاذَنِي لَأُعِيذَنَّهُ».

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٦٥٠٢].

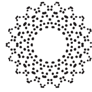
Od Ebu Hurejre, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Uzvišeni Allah je rekao:

“Ko neprijateljuje sa Mojim evlijom takvom Sam objavio rat. Nije Mi se približio rob ni sa čim dražim od onoga sa čime sam ga obavezao [15]. I Moj rob Mi se neće prestati približavati sa dobrovoljnim djelima dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim bivam njegov sluh sa kojim čuje, i njegov vid sa kojim gleda, i njegova ruka sa kojom hvata, i njegova noga sa kojom hodi, ako od Mene zatraži Ja ću mu sigurno dati i ako od Mene zatraži zaštitu Ja ću ga sigurno zaštititi.”“

Hadis bilježi Buharija (6502).

---

15 Farzovima

Prelazak preko grešaka i zaborava

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ:

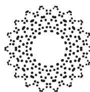
«إِنَّ اللَّهَ تَجَاوَزَ لِي عَنْ أُمَّتِي الْخَطَأَ وَالنِّسْيَانَ وَمَا اسْتُكْرِهُوا عَلَيْهِ».

رَوَاهُ ابْنُ مَاجَهْ [رقم:٢٠٤٥]، وَالْبَيْهَقِيُّ [رقم:١٥٠٩٤] وَغَيْرُهُمَا.

Od Ibn Abbasa, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Allah je oprostio mome ummetu ono što urade greškom, iz zaborava ili iz prisile."

Hadis bilježe Ibn Madže (2045), el-Bejheki (7/584, br. 15094) i drugi mimo njih dvojice.

Podsticaj na zuhd

عَنْ ابْن عُمَرَ رضي الله عنهما قَالَ: أَخَذَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ بِمَنْكِبَيَّ، وَقَالَ:

«كُنْ فِي الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ».

وَكَانَ ابْنُ عُمَرَ رضي الله عنهما يَقُولُ:

إِذَا أَمْسَيْتَ فَلَا تَنْتَظِرِ الصَّبَاحَ، وَإِذَا أَصْبَحْتَ فَلَا تَنْتَظِرِ الْمَسَاءَ، وَخُذْ مِنْ صِحَّتِكَ لِمَرَضِكَ، وَمِنْ حَيَاتِكَ لِمَوْتِكَ.

رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ [رقم:٦٤١٦].

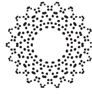
Od Ibn Omera, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Uzeo me je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, za ramena te rekao: "Budi na ovom svijetu kao da si stranac, ili putnik namjernik."

Pa je Ibn Omer, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, znao reći:

„Kada omrkneš ne očekuj jutro, a kada osvaneš ne očekuj noć. I iskoristi zdravlje prije bolesti i život prije smrti."

Hadis bilježi Buharija (6416)

Slijeđenje Vjerovjesnika

عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ رضي الله عنهما،
قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

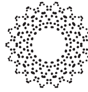
«لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ».

حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ. رَوَيْنَاهُ فِي كِتَابِ «الْحُجَّةِ» بِإِسْنَادٍ صَحِيحٍ.

Od Ebu Muhammeda, Abdullaha bin Amra bin el-'Asa, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

"Niko od vas neće potpuno vjerovati sve dok njegova strast ne bude slijedila ono sa čime sam ja došao.""

Hadis je hasen sahih. Mi smo ga preuzeli (idžazom dobili) u knjizi El-Hudždže sa vjerodostojnim lancem prenosilaca.

Veličina Allahovog oprosta

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رضي الله عنه قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ: قَالَ اللَّهُ تَعَالَى:

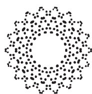
«يَا ابْنَ آدَمَ! إِنَّكَ مَا دَعَوْتَنِي وَرَجَوْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ عَلَى مَا كَانَ مِنْكَ وَلَا أُبَالِي، يَا ابْنَ آدَمَ! لَوْ بَلَغَتْ ذُنُوبُكَ عَنَانَ السَّمَاءِ ثُمَّ اسْتَغْفَرْتَنِي غَفَرْتُ لَكَ، يَا ابْنَ آدَمَ! إِنَّكَ لَوْ أَتَيْتَنِي بِقُرَابِ الْأَرْضِ خَطَايَا ثُمَّ لَقِيتَنِي لَا تُشْرِكُ بِي شَيْئًا لَأَتَيْتُكَ بِقُرَابِهَا مَغْفِرَةً».

رَوَاهُ التِّرْمِذِيُّ [رقم:٣٥٤٠]، وَقَالَ: حَدِيثٌ حَسَنٌ صَحِيحٌ.

Od Enesa bin Malika, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao: "Rekao je Uzvišeni Allah:

"O sine Ademov! Sve dok Mi budeš dove upućivao i Meni se budeš nadao, oprostit ću ti ma šta da radiš i neću tome pridavati nikakvu pažnju. O sine Ademov! Da tvoji grijesi dođu do oblaka na nebu, a onda ti od Mene zatražiš oprosta, oprostio bih ti. O sine Ademov! Kada bi Mi došao sa grijesima velikim i brojnim poput Zemlje, zatim me sretneš a nisi mi nikakav (mali niti veliki) širk činio, Ja bih tebi došao sa isto toliko oprosta.""

Hadis bilježi Tirmizi (3540) i kaže da je hadis hasen sahih.

Podjela nasljedstva

عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رضي الله عنهما، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ قَالَ:

«أَلْحِقُوا الْفَرَائِضَ بِأَهْلِهَا، فَمَا أَبْقَتِ الْفَرَائِضُ فَلِأَوْلَى رَجُلٍ ذَكَرٍ».

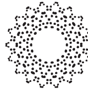
رواه البخاري [رقم: ٦٧٤٦]، ومسلم [رقم: ١٦١٥].

Od Ibn Abbasa, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je rekao: "Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

"Podijelite nasljedstvo nasljednicima onako kako je propisano, a ako šta ostane poslije njih to ide najprečem muškom rođaku umrlog.""

Hadis bilježe Buharija (6764) i Muslim (1615).

16 Od ovog hadisa počinje dodatak od Ibn Redžeba el-Hanbelija, da mu se Allah smiluje..

Zabranjuje se dojenjem ono što se zabranjuje porijeklom

عَنْ عَائِشَةَ رضي الله عنها عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

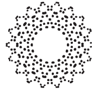
«الرَّضَاعَةُ تُحَرِّمُ مَا تُحَرِّمُ الْوِلَادَةُ».

رواه البخاري [رقم:٣١٠٥]، ومسلم [رقم:١٤٤٤].

Od Aiše, neka je Allah sa njome zadovoljan, od Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se prenosi da je rekao:

''Dojenje zabranjuje ono što zabranjuje krvno srodstvo (porijeklo).''

Hadis bilježe Buharija (3105) i Muslim (1444).

Zabrana prodaje harama

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ رضي الله عنهما
أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ عَامَ الْفَتْحِ وَهُوَ بِمَكَّةَ يَقُولُ:

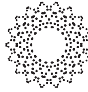
«إِنَّ اللَّه وَرَسُولَهُ حَرَّمَ بَيْعَ الْخَمْرِ وَالْمَيْتَةِ وَالْخِنْزِيرِ وَالْأَصْنَامِ، فَقِيلَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَرَأَيْتَ شُحُومَ الْمَيْتَةِ فَإِنَّهَا يُطْلَى بِهَا السُّفُنُ، وَيُدْهَنُ بِهَا الْجُلُودُ، وَيَسْتَصْبِحُ بِهَا النَّاسُ؟ فَقَالَ: لَا، هُوَ حَرَامٌ، ثُمَّ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ عِنْدَ ذَلِكَ: قَاتَلَ اللَّهُ الْيَهُودَ، إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْهِم الشُّحُومَ، فَأَجْمَلُوهُ، ثُمَّ بَاعُوهُ، فَأَكَلُوا ثَمَنَهُ».

رواه البخاري [رقم: ٢٢٣٦]، ومسلم [رقم:١٥٨١].

Od Džabira, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je čuo Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u godini osvojenja Mekke, dok je bio u Mekki, da je rekao:

„Allah i Njegov Poslanik su zabranili prodaju: alkohola, strvine, svinje i kipova." Onda je neko rekao: „O Allahov Poslaniče, šta je sa lojem od strvina, njime se mažu brodovi, njime se premazuje koža i ljudi ga koriste u lampama?" Pa je rekao: „Ne, to (ovo) je zabranjeno." Zatim je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u vezi toga rekao: „Allah ubio židove. Doista im je Allah zabranio loj, pa su ga topili, zatim su ga prodavali i jeli njegovu protuvrijednost."

Hadis bilježe Buharija (2236) i Muslim (1581).

Sve što opija je haram

عَنْ أَبِي بُرْدَةَ عَنْ أَبِيه أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رضي الله عنه أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ

بَعَثَهُ إِلَى الْيَمَنِ، فَسَأَلَهُ عَنْ أَشْرِبَةٍ تُصْنَعُ بِهَا، فَقَالَ: وَمَا هِيَ؟ قَالَ: الْبِتْعُ وَالْمِزْرُ، فَقِيلَ لِأَبِي بُرْدَةَ: مَا الْبِتْعُ؟ قَالَ: نَبِيذُ الْعَسَلِ، وَالْمِزْرُ نَبِيذُ الشَّعِيرِ، فَقَالَ: «كُلُّ مُسْكِرٍ حَرَامٌ».

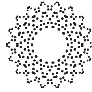
رواه البخاري [رقم:٤٣٤٣] .

Od Ebu Burde, od njegovog oca, Ebu Musaa el-Eš'arija, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da ga je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

poslao u Jemen, pa ga je pitao o piću koje se tamo proizvodi, pa je rekao: „Kakvo je to piće?" Rekao je Ebu Musa: „Medovina i vino." Pa je rečeno Ebu Burdi: „Šta je to medovina?" Rekao je: „Opojno piće od meda. A vino, opojno piće od ječma." Pa je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Sve što opija je zabranjeno."

Hadis bilježi [17] Buharija (4343).

17 Hadis bilježi i Muslim (1733)

Pokuđenost prejedanja

عَنْ الْمِقْدَامِ بْنِ مَعْدِيكَرِبَ رضي الله عنه قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقُولُ:

«مَا مَلَأَ آدَمِيٌّ وِعَاءً شَرًّا مِنْ بَطْنٍ، بِحَسْبِ ابْنِ آدَمَ أَكَلَاتٌ يُقِمْنَ صُلْبَهُ، فَإِنْ كَانَ لَا مَحَالَةَ، فَثُلُثٌ لِطَعَامِهِ، وَثُلُثٌ لِشَرَابِهِ، وَثُلُثٌ لِنَفَسِهِ».

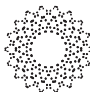
رَوَاهُ الْإِمَامُ أَحْمَدُ [رقم:١٧٣١٨]، والتِّرْمِذِيُّ [رقم: ٢٣٨٠]، وابْنُ مَاجَهْ [رقم: ٣٣٤٩]، وَالنَّسَائِيُّ [رقم:٥٠٩,٥١٢/٨]، وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: حَدِيثٌ حَسَنٌ .

Od el-Mikdama bin M'adijekeriba, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao: „Čuo sam Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

"Nije čovjek napunio goru posudu od stomaka. Dovoljno je čovjeku da pojede nekoliko zalogaja koji će mu držati kičmu uspravnom, a ako baš mora, onda nek bude trećina za hranu, trećina za piće i trećina da može disati.""

Hadis bilježe Imam Ahmed (17318), Tirmizi (2380), Nesai[18](8/509, 512), Ibn Madže (3474) i kaže Tirmizi da je hadis hasen.

18 Sunen el-Kubra

Osobine munafika

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو رضي الله عنهما أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ:

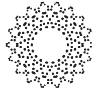
«أَرْبَعٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ كَانَ مُنَافِقًا، وَمَنْ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنْهُنَّ كَانَتْ فِيهِ خَصْلَةٌ مِنَ النِّفَاقِ حَتَّى يَدَعَهَا: إِذَا حَدَّثَ كَذَبَ، وإِذَا وَعَدَ أَخْلَفَ، وإِذَا خَاصَمَ فَجَرَ، وَإِذَا عَاهَدَ غَدَرَ».

رواه البخاري [رقم:٣٤]، ومسلم [رقم:٥٨].

Od Abdullaha bin Amra, neka je Allah sa njima dvojicom zadovoljan, se prenosi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

„Četiri stvari kod koga se nađu taj je munafik, a ako bude kod njega jedna osobina od tih osobina, ima pri sebi osobinu nifaka sve dok je ne ostavi: onaj koji kada govori laže, i kada obeća prekrši, i kada se raspravlja prelazi granicu dozvoljenog i kada ugovor pronevjeri.“

Hadis bilježe Buharija (34) i Muslim (58).

Vrijednost čvrstog ubjeđenja i oslonca na Allaha

عَنْ عُمَرَ بْنِ الْخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ:

«لَوْ أَنَّكُمْ تَوَكَّلُونَ عَلَى اللَّهِ حَقَّ تَوَكُّلِهِ لَرَزَقَكُمْ كَمَا يَرْزُقُ الطَّيْرَ تَغْدُو خِمَاصًا وَتَرُوحُ بِطَانًا».

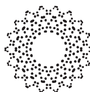
رَوَاهُ الْإِمَامُ أَحْمَدُ [رقم: ٣٧٠]، وَالتِّرْمِذِيُّ [رقم: ٢٣٤٤]،
وَالنَّسَائِيُّ [رقم: ٧٩/٨]، وَابْنُ مَاجَهْ [رقم: ٤١٦٤]،
وَصَحَّحَهُ ابْنُ حِبَّانَ (٧٣٠)، وَالْحَاكِمُ (٤١٨)،
وَقَالَ التِّرْمِذِيُّ: حَسَنٌ صَحِيحٌ.

Od Omera bin el-Hattaba, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi, od Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, da je rekao:

„Da se vi istinski oslanjate na Allaha, On bi vas opskrbljivao kao što opskrbljuje ptice. One ujutro odlete praznih i vrate se u sumrak punih stomaka."

Hadis bilježe Imam Ahmed (370), Tirmizi (2344), Nesai [19] (8/79), Ibn Madže (4303), Ibn Hibban u svome Sahihu (730) i Hakim (4/318), i kaže Tirmizi da je hasen sahih.

19 Sunen el-Kubra

Sveobuhvatan savjet

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ بُسْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ:

«أَتَى النَّبِيَّ ﷺ رجلٌ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ شَرَائِعَ الْإِسْلَامِ قَدْ كَثُرَتْ عَلَيْنَا، فَبَابٌ نَتَمَسَّكُ بِهِ جَامِعٌ؟ قَالَ: لَا يَزَالُ لِسَانُكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ».

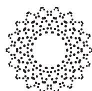
رَوَاهُ الْإِمَامُ أَحْمَدُ [رقم: ١٨٢٣] بِهذَا اللَّفْظِ.

Od Abdullaha bin Busra, neka je Allah sa njime zadovoljan, se prenosi da je rekao:

„Došao je čovjek Vjerovjesniku, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao:

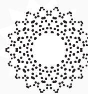
“O Allahov Poslaniče! Propisi islama su nam se umnožili, pa kako da se držimo svega toga?”. Rekao je: “Neka ti jezik ne prestaje biti vlažan od spominjanja Allaha.““

Hadis bilježi Imam Ahmed (1823) sa ovim riječima.

40 Nevevijevih hadisa

Hadisi koje je sakupio imam Nevevi, rahimehullah, su 42 hadisa, unatoč tome ostavio je naziv „40 hadisa“ zbog preovladavanja tog naziva i olakšavajući naziv izuzimajući ono što prelazi (tj. dva hadisa). Allah je dao njegovom djelu „40 hadisa Nevevija“ kao i njegovom djelu „Rijadus-s-salihin“ bereket i prijem među svim ljudima, pa su postali poznati među njima i davali su im veliku pažnju i to je prva knjiga na koju se upućuju početnici u učenju hadisa. Imam Ibn Redžeb el-Hanbeli, rahimehullah, je na hadise Nevevija dodao još osam hadisa koji također predstavljaju sveobuhvatne hadise, pa je time hadise upotpunio na 50 hadisa i protumačio ih u knjizi koju je nazvao: „Džamiul-'Ulumi vel-Hikem – „Buđenje ambicija“, komentar 50 hadisa sažetog i sveobuhvatnog govora Allahovog Poslanika“. Mnoštvo je komentara na Nevevijeve hadise, neki od njih su sažeti, a neki opet detaljni, a najdetaljniji komentar je upravo djelo imama Ibn Redžeba, rahimehullah.

Savjet tragaocima znanja

Savjetujemo tragaoce za znanjem da ovih 50 hadisa nauče napamet, koji predstavljaju sveobuhvatne i sažete govore Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. I na kraju molim Allaha da ovom knjigom okoristi druge, kao što je i osnovom okoristio, doista On sve čuje i odaziva se.

Neka je Allahova milost i blagoslov na Njegova roba i Poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i časne ashabe.

U.G. "Prijatelj", Živinice